

Коцарева Н.В., канд. с.-г. наук Белгородська ДСГА, 308503,
Белгородська обл., Вул. Вавилова, 1, e-mail: nadine151059@rambler.ru
Шульпекова Т.П., аспірант ДНУ «ВНДІССОК», 143080,
Московська область, Одинцовський район, сел. ВНДІССОК,
e-mail: zaichikmoy @ rambler. Ru

СТРОКИ ВИСІВАННЯ КАПУСТИ БРОКОЛІ НА НАСІННЄВІ ЦІЛІ В УМОВАХ ПІВДЕННОГО ЗАХОДУ ЦЕНТРАЛЬНО-ЧОРНОЗЕМНОГО РЕГІОНУ

Представлені результати визначення оптимального строку висівання капусти броколі на насіннєві цілі. Встановлено, що в умовах Белгородської області Російської Федерації капусту броколі на насіння необхідно висівати у другій – третій декадах квітня.

Ключові слова: капуста броколі, строки висівання, насіннева продуктивність, вихід насіння.

Вступ. Капуста броколі – однорічна рослина родини Капустяні, родом з Малої Азії та Східного Середземномор'я. Капуста броколі популярна в Західній Європі, Японії, але особливо широко в Італії, Канаді, США. У Російській Федерації її культивують вкрай обмежено, але останнім часом інтерес до цієї культури зростає.

Зазвичай броколі вирощують розсадним способом [4]. Запорукою отримання раннього врожаю є здорова вирівняна розсада. Автори рекомендують 25 – 30-денну розсаду [6] або 35 – 45-денну [3] як на товарні цілі, так і на насіння [4]. Добре достиглі насінини одержують тільки від рослин, висаджених розсадою в ґрунт у кінці квітня – на початку травня. На рослинах залишають 2 – 3 найсильніших пагони з суцвіттями [1, 6].

Насіння капусти броколі можна вирощувати безпосередньо висіванням у ґрунт, застосовуючи гніздовий спосіб [2].

У Белгородській області передбачено поетапне створення п'яти інфраструктурних територій, забезпечених системами меліорації, які відновлюються в рамках відповідної федеральної програми з реалізацією двох пілотних проектів. Перший проект передбачає вирощування
© Коцарева Н.В., Шульпекова Т.П., 2011.

цвітної капусти та броколі на площі 338 гектарів із передбачуваним обсягом виробництва – 3,2 тисячі тонн [1]. Крім того, прийнято обласну Програму з насінництва овочевих культур з метою імпортозаміщення.

Умови Белгородської області дозволяють вести насінництво капусти броколі безрозсадним способом, немає літературних даних щодо термінів висівання капусти броколі на насінневі цілі у відкритий ґрунт в умовах південного заходу Центрального Чорнозем'я.

Метою роботи було удосконалення технології виробництва насіння капусти броколі та визначення оптимальних термінів сівби в умовах південного заходу Центрально-Чорноземного регіону.

Методика досліджень. Дослідження проводили на колекційній ділянці кафедри селекції, насінництва і рослинництва Белгородської ГСХА у 2009 – 2010 рр.

Більшість капустяних культур в умовах Белгородської області висівають у третій декаді квітня, при температурі в ґрунті 8...10°C. Вивчення впливу строків висівання капусти броколі на насінневу продуктивність і якість насіння сорту Тонус проводили за схемою:

1. 15 квітня;
2. 25 квітня – контроль;
3. 5 травня;
4. 15 травня.

Облікова площа 20м². Загальна площа 320 м². Повторність в досліді чотириразова.

Висівання насіння проводили ручною сівалкою точного висівання «Зоряка» з міжряддям 70 см. Відстань між рослинами 30 см. Для боротьби проти бур'янів використовували лонтрел (0,12 кг / га). У період вегетації проводили два міжрядних обробки і чотири обприскування проти шкідників (Децис Профі – 0,03 кг / га; Данадім – 0,5 кг / га; Карате – 0,1 кг / га).

Супутні спостереження і вимірювання рослин капусти броколі проводили згідно з існуючими методиками.

Результати та обговорення. У результаті вивчення впливу строків висівання при проведенні біометричних вимірів відзначали зниження всіх показників капусти броколі при терміні висівання 5 травня (табл. 1).

Максимальний діаметр суцвіття капусти броколі в середньому за два роки відзначали при висіванні 10 травня – 18,2 см. При висіванні 15 і 25 квітня діаметр суцвіття склав 14,9 і 17,5 см.

Висота рослин капусти броколі у фазу технічної стиглості при пізніх строках сівби знижувалася до 37,9...40 см.

Дозріло насіння капусти броколі при строках висівання 15 квітня і 25 квітня. Висоту рослин при цьому наголошували на рівні 60 ... 63 см.

При висіванні 15 і 25 квітня було отримано в середньому за два роки 9,52 ... 9,78 г насіння з однієї рослини. Вихід насіння у перерахунку на 1 га склав 4,53 ... 4,65 ц (табл. 2).

Маса 1000 насінин при першому терміні висівання (15 квітня) була високою і склала 4, 06 г у середньому за 2 роки. При висіванні 25 квітня відзначали зниження маси 1000 насінин.

Енергія та схожість насіння були високими і відповідали вимогам ГОСТР 52171-2003.

Висновки. При вивченні термінів висівання насіння капусти броколі на насінневу продуктивність і якість насіння було встановлено, що строки висівання у другій – третій декаді квітня є оптимальними для ведення насінництва капусти броколі в умовах південного заходу ЦЧР.

Бібліографія

1. Брокколи: Насінництво [Електронний ресурс] // Агрномічний портал – сайт про сільське господарство .– URL: <http://www.ovoshevodstvo.ru/brokkoli/semenovodstvo.html> (дата звернення 7.03.2011).

2. Вюртц А. Вивчення строків і схем посіву капусти брокколі у відкритий ґрунт / А. Вюртц // Овочівництво. – 2009. – № 5. – С. 70-71.

3. Ковтунюк З. І. Агробіологічні Особливості формування врожаю капусти брокколі в умова правобережного лісостепу України : Автореф. дис. на здобуття наукового ступеня кандидата сільськогосподарських наук / З. І. Ковтунюк – К., 2001. – 21 с.

4. Пивоваров В. Ф. Селекция и семеноводство овощных культур / В. Ф. Пивоваров – М. : ВНИИССОК, 2007. – 816 с.

5. Постанова уряду Белгородської обл. від 08.10.2007 N 231-пп "Про Програму розвитку сільського господарства Белгородської області на 2008 – 2012 роки".

6. Разин О. А. Новые направления в селекции цветной капусты и брокколи / О. А. Разин // Материалы III научно-производственной конференции «Интродукция нетрадиционных и редкостных с.-х. растений». – М. : ВНИИССОК, 2000. – Т. 1. – с. 247-248.

Н.В. Коцарева, Т.П. Шульпекова Сроки посева капусти брокколи на семенные цели в условиях южного запада Центрально-Черноземного региона.

Резюме. Представлены результаты определения оптимального срока посева капусти брокколи на семенные цели. Установлено, что в условиях Белгородской области капусту брокколи на семена необходимо высевать во второй-третьей декадах апреля.

Ключевые слова: капуста брокколи, сроки посева, семенная продуктивность, выход семян.

N.V. Kotsareva, Cand. St. g.nauk Belgorod State Agricultural Academy, 308503, Belgorod region, Vavilova, 1, e-mail: nadine151059@rambler.ru

T.P. Shulpekova, Postgraduate SSI "VNISSOK, 143080, Moscow region, Odintsovo, pos. VNISSOK, e-mail: zaychikmoy @ rambler. Ru

Broccoli for seed purpose in the south west Central Black Earth Region.

Summary. The results of the optimum term definition of cabbage broccoli sowing for seeds are given. It was established that in the conditions of Belgorod region it is necessary to sow cabbage broccoli seeds in the second-third ten-day period of April.

1. – Вплив строків висівання на біометричні показники капусти броколі

Варіант	Довжина		Кількість листків, шт.	Діаметр		Висота рослин у фазу стиглості, см	
	черешка, см	Листка, см		черешка, мм	суцвіття, см	тех.	біол.
15 квітня	11,1	35,0	16,6	9,0	14,9	41,4	63,0
25 квітня - контроль	11,7	33,0	18,3	9,6	17,5	43,0	60,0
5 травня	9,8	32,1	16,9	9,4	14,4	37,9	0
10 травня	11,1	31,5	19,4	9,8	18,7	40,0	0
НІР _{0,5}	0,81	0,86	0,48	1,06	0,39		

2. – Вплив строків висівання на насінневу продуктивність та посівні якості насіння капусти броколі

Варіант	Вихід насіння		Енергія проростання, %	Схожість, %	Маса 1000 насінин, г
	з 1 рослини, г	ц/га			
15 квітня	9,78	4,65	87	96	4,21
25 квітня – контроль	9,52	4,53	89	94	3,74
5 травня	0	0	0	0	0
10 травня	0	0	0	0	0